

HANDHAVINGSCOLLEGE

ARREST

van 23 oktober 2025 met nummer

in de zaak met rolnummer

Verzoekende partij

vertegenwoordigd door advocaat , met
woonplaatskeuze te

Verwerende partij

het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door de Vlaamse
regering, ten verzoeken van de Vlaamse minister van Omgeving
en Landbouw

vertegenwoordigd door advocaat , met
woonplaatskeuze te

I. Voorwerp van het beroep

Verzoekende partij vordert door neerlegging van een verzoekschrift in het digitaal loket op 17 oktober 2024 de vernietiging van de beslissing van de gewestelijke entiteit van 11 september 2024 met nummer , waarmee haar een exclusieve bestuurlijke geldboete wordt opgelegd van 8.075 euro wegens schending van artikel 6.2.2, 1° van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (hierna: VCRO). Er wordt haar met name verweten dat ze verschillende wederrechtelijke constructies in stand houdt in ruimtelijk kwetsbaar gebied.

II. Rechtspleging

Verwerende partij legt het administratief dossier neer en dient een antwoordnota in.
Verzoekende partij dient een wederantwoordnota in.

De kamervoorzitter behandelt de vordering tot vernietiging op de openbare zitting van 4 september 2025. Advocaat _____ voert het woord voor verzoekende partij.
Advocaat _____ voert het woord voor verwerende partij.

III. Feiten

1.

Op 24 oktober 2023 stelt een gewestelijk verbalisant ruimtelijke ordening (hierna: verbalisant), vergezeld van enkele collega's en leden van de lokale politie, op een perceel in natuurgebied te _____, met kadastrale omschrijving _____, lastens verzoekende partij het volgende vast:

“... ”

In het kader van de gebiedsgerichte actie werd er op 15/02/2022 een controle uitgevoerd op percelen _____ waarna er door onze afdeling Handhaving een aanmaningsbrief dd. 10/03/2022 werd opgesteld en verstuurd.

Hierin werd opgenomen dat volgende handelingen zonder of in strijd met de stedenbouwkundige en/of omgevingsvergunning gebeurden, door het oprichten of in stand houden van volgende constructies en aanhorigheden:

Het oprichten of het in stand houden van:

- Kiezelverharding rondom het huis (ca. 1,5 m breed);
- Een chalet met zadeldak van dakpannen (incl. afdak/tegelterras) (ca. 10,7 m x 13,5 m);
- Een berghokje met zadeldak (ca. 1,5 x 2 m);
- Een berghok met lessenaarsdak, waarvan ca. 1/2@ open (ca. 25,7 x 2,2 m);
- Een carport met afdak uit polycarbonaatplaten en verharding van betondals (ca. 4,15 x 8,3 m);
- Een afdak (lessenaarsdak met plastic golfplaten) voor het stallen van een aanhangwagen (ca. 3,6 m X 6 m);
- Een oprit uit (kiezel)dals (ca. 12,30 m x 5 m);
- Een gastank van 2.350 l;
- Een berghok met gebogen dak (ca. 2 m x 2,5 m);
- Een metalen poort en draadafsluiting op de perceelsgrens;

Foto's van het plaatsbezoek op datum van 15 februari 2022 zijn bijgevoegd in bijlage 1.

Bij brief van 10 maart 2022 werd de eigenaar van de betrokken percelen aangemaand om de onregelmatigheden ongedaan te maken en dit tegen uiterlijk 31 augustus 2022. Een afschrift van deze aanmaning is opgenomen in bijlage 2.

Onze afdeling Handhaving mocht hierop geen reactie ontvangen van de eigenaar.

In opvolging van voormelde aanmaning begeven wij ons op 24/10/2023 omstreeks 12:00 terug naar het betrokken adres te _____ om de huidige plaatsgesteldheid na te gaan. Wij hebben voor deze controle een machtiging tot visitatie bekomen van de politierechtbank dd. 10/10/2023 (geldig tussen 15 oktober en 15 november 2023).

Zie bijlage 5.

Op het terrein stellen we vast dat er zo goed als niks gewijzigd is t.o.v. ons voorgaand plaatsbezoek dd. 15/02/2023.

Er werd geen gevolg gegeven aan de aanmaning, waardoor volgende schendingen onverminderd aanwezig blijven:

- Kiezelverharding rondom het huis (ca. 1,5 m breed);
- Een chalet met zadeldak van dakpannen (incl. afdak/tegelterras) (ca. 10,7 m x 13,5 m);
- Een berghokje met zadeldak (ca. 1,5 x 2 m);
- Een berghok met lessenaarsdak, waarvan ca. 1/2® open (ca. 25,7 x 2,2 m);
- Een carport met afdak uit polycarbonaatplaten en verharding van betondals (ca. 4,15 x 8,3 m);
- Een afdak (lessenaarsdak met plastic golfplaten) voor het stallen van een aanhangwagen (ca. 3,6 m X 6 m);
- Een oprit uit (kiezel)dals (ca. 12,30 m x 5 m);
- Een gastank van 2.350 l;
- Een berghok met gebogen dak (ca. 2 m x 2,5 m);
- Een metalen poort en draadafsluiting op de perceelsgrens;

We beëindigen vervolgens onze controle.

...”

Deze vaststellingen worden opgenomen in het verslag van vaststelling nr. _____ dat wordt afgesloten op 6 december 2023 (hierna: verslag van vaststelling) en op 7 december 2023 wordt verstuurd aan verzoekende partij en aan de gewestelijke entiteit, die dit op 20 december 2023 ontvangt.

Verzoekende partij wordt naar aanleiding van de opmaak van het verslag van vaststelling op 7 december 2023 ook nogmaals aangemaand om haar perceel te herstellen in de oorspronkelijke staat, dan wel de rechtsgeldigheid van de aanwezige constructies te staven.

Op 18 januari 2024 vraagt de gewestelijke entiteit bijkomende inlichtingen aan de verbalisant over de aard en de omvang van de wederrechtelijke constructies. De verbalisant gaat op 2 februari 2024 opnieuw ter plaatse en maakt de gevraagde inlichtingen op 6 februari 2024 over.

3.

Op 27 februari 2024 brengt de gewestelijke entiteit verzoekende partij op de hoogte van haar voornemen om eventueel een exclusieve bestuurlijke geldboete op te leggen. Ze nodigt verzoekende partij daarbij uit om haar schriftelijk verweer mee te delen, eventueel vergezeld van een vraag tot hoorzitting, terwijl deze ook de mogelijkheid krijgt om inzage te vragen in het administratief dossier.

Verzoekende partij dient geen schriftelijk verweer in bij de gewestelijke entiteit en vraagt niet om te worden gehoord.

Op 14 maart 2024 maakt de gewestelijke entiteit aan verzoekende partij kopie over van het administratief dossier.

4.

Op 11 september 2024 legt de gewestelijke entiteit een geldboete op, waarvan verzoekende partij met een aangetekende brief van 16 september 2024 in kennis wordt gesteld. Dat is de bestreden beslissing.

IV. Onderzoek van de middelen

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

1.

Verzoekende partij voert de schending aan van:

- haar recht van verdediging als algemeen rechtsbeginsel en onder meer beschermd door artikel 6.1 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (hierna: EVRM)
- de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen (hierna: Motiveringswet)
- het zorgvuldigheids- en het redelijkheidsbeginsel als algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Ze stelt in essentie dat de gewestelijke entiteit in het kader van de opmaak van de bestreden beslissing is misleid door de verbalisant omdat deze haar slechts een deel van het administratief dossier heeft overgemaakt, waardoor ze geen kennis heeft van de juiste feitelijke en juridische situatie van het betrokken perceel. Ze verwijst naar haar briefwisseling met de verbalisant en stelt dat daaruit blijkt dat het administratief dossier, waarvan ze tot op heden via de verbalisant kennis kreeg, meer stukken omvat dan de stukken die door de verbalisant in het kader van de bestuurlijke boeteprocEDURE aan de gewestelijke entiteit zijn overgemaakt. Ze wijst daarbij in het bijzonder op een vonnis van de correctionele rechtbank van Turnhout van 17 september 1975 met betrekking tot één van de wederrechtelijke constructies op het perceel. Ze stelt dat ze zich hierdoor ook niet ten volle kan verdedigen tegen de bestreden beslissing omdat ze niet beschikt over alle relevante stukken, terwijl de verbalisant haar vraag tot volledige informatieverstrekking, ondanks meerdere vragen hiertoe, niet naar genoegen beantwoordt.

2.

Verwerende partij merkt op dat het verwijt van verzoekende partij, dat de verbalisant de gewestelijke entiteit bewust misleidt door informatie achter te houden, niet wordt gestaafd door objectieve bewijsstukken en ze ter zake ook geen formele klacht heeft neergelegd. Ze wijst voorts op de vaststelling dat uit de door verzoekende partij overgelegde stukken blijkt dat deze reeds op 13 september 2022, ofwel lange tijd voor de opstart van voorliggende boeteprocEDURE, in kennis is gesteld van alle documenten met betrekking tot haar perceel waarover de verbalisant beschikt, waaronder een vonnis van de correctionele rechtbank van Turnhout van 17 september 1975 met betrekking tot één van de wederrechtelijke constructies op het perceel, zodat ze beschikt over alle relevante informatie. Ze stelt dat verzoekende partij in het kader van de bestuurlijke boeteprocEDURE heeft nagelaten om een schriftelijk verweer in te dienen op basis van de stukken waarover ze beschikt. Ze meent dat de gewestelijke entiteit haar beslissing kon nemen op basis van het verslag van vaststelling en de overige stukken van het haar door de verbalisant overgemaakte administratief dossier, die volstaan om de boetebeslissing te motiveren. Ze merkt op dat de gewestelijke entiteit daarbij geen rekening moest houden met de overige stukken van het dossier, waarvan ze door de verbalisant niet in kennis is gesteld, zoals het vonnis van 17 september 1975, omdat ze hiervan door verzoekende partij niet op de hoogte is gebracht.

3.

Verzoekende partij volhardt in haar wederantwoordnota in hoofddorde in de argumentatie in haar verzoekschrift. Wat betreft de opmerking, dat ze in het kader van de bestuurlijke boeteprocEDURE heeft nagelaten om een schriftelijk verweer in te dienen partij, stelt ze nog dat

er in de kennisgeving van de opstart van de boeteprocEDURE enkel wordt aangegeven dat men nog zal 'onderzoeken of er een bestuurlijke geldboete zal worden opgelegd'. Ze stelt dat ze op basis van deze 'vage mededeling' 'had verwacht dat er wat duidelijkheid zou komen, wat niet gebeurd is'.

Beoordeling door het College

1.

Als de gewestelijke entiteit het voornemen heeft om een exclusieve bestuurlijke geldboete op te leggen, moet ze de vermoedelijke overtreder hiervan, binnen een ordetermin van 60 dagen na ontvangst van het verslag van vaststelling, met een beveiligde zending (artikel 16.1.2, 3° en 3°bis DABM) op de hoogte brengen. De vermoedelijke overtreder wordt daarbij uitgenodigd om binnen een termijn van 30 dagen een schriftelijk verweer mee te delen, waarbij hij er ook op wordt gewezen dat hij de documenten waarop dit voornemen steunt kan inzien en hiervan kopieën kan krijgen en dat hij zijn schriftelijk verweer mits een aanvraag hiertoe ook mondeling kan toelichten (artikel 6.2.12, §1 VCRO).

De parlementaire voorbereiding van artikel 6.2.12 VCRO stelt dat "deze bepaling de procedure tot het opleggen van een exclusieve geldboete omschrijft naar het model van artikel 16.4.40 en volgende DABM" (VL. PARL., 2013-14, nr.2419/1, pp. 31-33). In de parlementaire voorbereiding van deze artikelen wordt verwezen naar deze van het gelijkaardig artikel 16.4.36 DABM, waarbij wordt gesteld dat "het met het oog op een degelijke rechtsbescherming essentieel is dat de vermoedelijke overtreder weet wat tegen hem wordt ingebracht en op welke gronden"; dat "het bericht voorts enkele specifieke vermeldingen moet omvatten vanuit de bekommernis om de rechten van de vermoedelijke overtreder maximaal te beschermen"; en dat "waar het om gaat is dat de vermoedelijke overtreder in staat moet worden gesteld om zich adequaat te kunnen verdedigen" (VL. PARL., 2006-07, nr.1249/1, pp. 62-64). De bestuurlijke boeteprocEDURE voorziet dus in een normatieve hoorplicht, waarvan de invulling door de gewestelijke entiteit moet worden getoetst aan de verplichtingen voor het bestuur en de waarborgen voor de belanghebbende op basis van de hoorplicht als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur. Dit impliceert dat er tegen niemand een ernstige maatregel kan worden genomen, die is gesteund op zijn persoonlijk gedrag en van aard is om zijn belangen ernstig aan te tasten, zonder dat hem vooraf de mogelijkheid wordt geboden om zijn standpunt op nuttige wijze te doen kennen. Kenmerkend voor de hoorplicht is dat de belanghebbende de mogelijkheid moet krijgen om opmerkingen te formuleren op het dossier, zoals het ter beoordeling voorligt van het bestuur, om op die wijze een voor hem ongunstige beslissing te proberen om te zetten in een gunstige beslissing. Aan de zijde van het bestuur strekt de

hoorplicht tot een zorgvuldig onderzoek van de zaak en het inwinnen van alle relevante gegevens. Dit impliceert dat het horen van de vermoedelijke overtreder, hetzij schriftelijk, hetzij mondeling, nuttig moet gebeuren. Toegepast op de normatieve hoorplicht van de gewestelijke entiteit in het kader van de bestuurlijke boeteprocEDURE, betekent dit dat aan de vermoedelijke overtreder vooraf de feitelijke en de juridische grondslag van de boete wordt meegedeeld, en in het bijzonder dat hij in kennis wordt gesteld van de milieu-inbreuk die hem ten laste wordt gelegd, en dat hij de gelegenheid krijgt om tijdig kennis te nemen van alle relevante gegevens en stukken waarop de gewestelijke entiteit haar beoordeling zal steunen. Deze werkwijze ligt in de lijn met de waarborgen voor een behoorlijke rechtsbedeling, die worden geboden door artikel 6, lid 3, a EVRM.

2.

Verzoekende partij toont niet aan dat ze in het kader van de bestuurlijke boeteprocEDURE niet op regelmatige wijze is uitgenodigd om een schriftelijk verweer mee te delen en om desgewenst kopie te vragen van het administratief dossier waarop de gewestelijke entiteit haar boetebeslissing zal steunen, zodat ze geen schending aantoon van de normatieve hoorplicht in artikel 6.2.12, §1 VCRO.

Zoals blijkt uit het administratief dossier en door verzoekende partij in haar verzoekschrift niet wordt betwist, brengt de gewestelijke entiteit haar met een aangetekende brief van 27 februari 2024 op de hoogte van het voornemen om eventueel een exclusieve bestuurlijke geldboete op te leggen, waarbij verzoekende partij wordt uitgenodigd om een schriftelijk verweer mee te delen, eventueel vergezeld van een vraag tot hoorzitting, en waarbij ze ook de mogelijkheid krijgt om inzage te vragen in het administratief dossier. De insinuatie van verzoekende partij in haar wederantwoordnota, dat ze deze aangetekende brief niet heeft ontvangen, en hierdoor geen schriftelijk verweer en een eventuele vraag tot hoorzitting kon indienen, is ongeloofwaardig. Ongeacht de vaststelling dat ze dit niet heeft opgeworpen in haar verzoekschrift, en in haar wederantwoordnota bovendien zelf aangeeft dat ze daarop niet heeft gereageerd omdat ze ervan uitging dat ze eerst nog meer verduidelijking zou krijgen, blijkt uit de bestreden beslissing dat de gewestelijke entiteit haar op 14 maart 2024 kopie heeft overgemaakt van de documenten waarop het voornemen tot het opleggen van een exclusieve bestuurlijke geldboete berust, waaruit noodzakelijk blijkt dat ze hierom heeft verzocht. Verzoekende partij kon dan ook, indien gewenst, met een schriftelijk verweer opmerkingen formuleren op het dossier waarop de gewestelijke entiteit haar boetebeslissing heeft gesteund. Ze kon de gewestelijke entiteit daarbij onder meer wijzen op de hiaten in het door de verbalisant overgemaakte administratief dossier, in het bijzonder de ontstentenis van een vonnis van de correctionele rechtbank van Turnhout van 17 september 1975 met betrekking

tot één van de wederrechtelijke constructies op het perceel. Zoals blijkt uit haar verzoekschrift, ontving ze via de verbalisant reeds op 13 september 2022, naar aanleiding van haar vraag hiertoe op 30 augustus 2022, kopie van alle documenten met betrekking tot haar perceel waarover de verbalisant beschikt, waaronder het betreffende vonnis, zodat ze haar argumentatie hierover kon overmaken aan de gewestelijke entiteit, die deze argumentatie alsdan in beginsel bij haar beoordeling in de bestreden beslissing moest betrekken.

3.

Verzoekende partij toont ook niet aan dat de gewestelijke entiteit, in functie van de opmaak van de bestreden boetebeslissing, niet beschikte over alle relevante informatie en dat haar rechten van verdediging hierdoor zijn aangetast. Ongeacht de discussie in hoeverre de gewestelijke entiteit, in het kader van de opmaak van de bestreden boetebeslissing, moest beschikken over alle stukken waarover de verbalisant beschikt en die op 13 september 2022 zijn overgemaakt aan verzoekende partij, en niet slechts over de stukken van het door de verbalisant overgemaakte administratief dossier, kon verzoekende partij, zoals gesteld, in het kader van de bestuurlijke boeteprocedure een schriftelijk verweer indienen. Ze kon daarbij de stukken, die ze reeds op 13 september 2022 via de verbalisant ontving en die geen deel uitmaken van het administratief dossier van de gewestelijke entiteit, alsnog aan de gewestelijke entiteit voorleggen, met verzoek om deze bij de beoordeling te betrekken. Verzoekende partij heeft met voorliggende jurisdictionele procedure bij het College bovendien toegang tot een rechter met volle rechtsmacht, die alle waarborgen biedt van artikel 6 EVRM. Ze kan haar argumentatie op basis van de haar door de verbalisant overgemaakte stukken, die niet ook zijn overgemaakt aan de gewestelijke entiteit, dan ook alsnog nuttig aanvoeren. Zoals blijkt uit het tweede en derde middel, heeft ze dit ook gedaan en heeft het College hierover een inhoudelijk standpunt ingenomen.

Het middel wordt verworpen.

B. Tweede middel

Standpunt van de partijen

1.

Verzoekende partij voert de schending aan van:

- het 'non bis in idem'-beginsel als algemeen rechtsbeginsel en onder meer beschermd door artikel 4.1 van het Zevende Aanvullende Protocol bij het EVRM en artikel 14.7 van het Internationaal Verdrag inzake de Burgerrechten en Politieke Rechten (hierna: BUPO-verdrag)

- de artikelen 6.2.1, 1°, 6.2.2, 1°, 6.2.7 en 6.2.13 VCRO
- de artikelen 2 en 3 Motiveringswet
- het legaliteits-, het zorgvuldigheids-, het gelijkheids-, het evenredigheids- en het redelijkheidsbeginsel als algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Ze stelt in essentie dat er haar geen exclusieve bestuurlijke geldboete meer kan worden opgelegd voor het in stand houden van verschillende wederrechtelijke constructies op haar perceel in ruimtelijk kwetsbaar gebied omdat haar rechtsvoorganger, in wiens rechten en plichten ze is getreden, hiervoor reeds eerder strafrechtelijk is veroordeeld met een vonnis van de correctionele rechtbank van Turnhout van 17 september 1975, waarin ook het herstel van het perceel in de oorspronkelijke toestand is bevolen. Ze verwijt de gewestelijke entiteit dat deze in de bestreden boetebeslissing geen rekening houdt met dit vonnis, hoewel deze hiervan op de hoogte was omdat de verbalisant haar dit eerder heeft meegedeeld. Ze stelt dat haar rechtsvoorganger in dit vonnis is veroordeeld voor het instandhouden tussen 1 mei 1974 en 11 maart 1975 van dezelfde wederrechtelijke constructies in natuurgebied als deze waarop de bestreden boetebeslissing betrekking heeft, zodat er reeds een straf is opgelegd voor de in het verslag van vaststelling vastgestelde stedenbouwkundige inbreuk. Ze stelt dat er voor het instandhouden van de betreffende constructies op het perceel in natuurgebied slechts éénmaal een straf kan worden opgelegd omdat de strafbaarstelling in de VCRO 'geen aparte tijdseenheden voorziet', zodat 'men maar eenmaal met betrekking tot dezelfde constructie voor het instandhoudingsmisdrijf een strafrechtelijke sanctie kan opgelegd krijgen' en 'een tegengestelde opvatting niet alleen *contra legem* is, doch ook het strafrechtelijk beginsel van *non bis in idem* schendt', dat ook toepasselijk is op bestuurlijke geldboetes omdat deze een punitief karakter hebben. Ze benadrukt daarbij dat het *non bis in idem*-beginsel 'niet alleen slaat op identieke feiten, maar ook op andere feiten die, door samenhang in tijd, ruimte en voorwerp, een onlosmakelijk geheel vormen met de reeds bestrafte feiten', zodat de juridische kwalificatie hiervan niet relevant is. Ze wijst in dit kader nog op de vaststelling dat het betreffende vonnis ook het herstel van het perceel in de oorspronkelijke toestand heeft bevolen, zodat de begunstigde van de opgelegde herstelmaatregel gedurende bijna vijftig jaar de mogelijkheid had om de verdere instandhouding te bestrijden, maar dit klaarblijkelijk heeft nagelaten. Ze merkt op dat dit vonnis blijkens de stukken van het dossier ondertussen niet langer kan worden uitgevoerd omdat de *actio judicati* door het lange tijdsverloop is verjaard en er daarin geen akten van betekening of andere stuitingsdaden voorliggen.

2.

Verwerende partij merkt op dat verzoekende partij op zich geen betwisting voert over de vaststellingen in het verslag van vaststelling en het bestaan van een stedenbouwkundige

inbreuk in de zin van artikel 6.2.2, 1° VCRO. Ze meent dat de gewestelijke entiteit in het licht hiervan terecht een boete heeft opgelegd en verwijst naar de overwegingen hierover in de bestreden beslissing. Ze betwist het standpunt van verzoekende partij, dat er een schending voorligt van het *non bis in idem*-beginsel omdat de feiten op basis waarvan de bestreden boete is opgelegd in tijd en ruimte onlosmakelijk zijn verbonden met de feiten die aanleiding gaven tot het vonnis van de correctionele rechtbank van Turnhout van 17 september 1975 en met name de voortzetting vormen van de instandhouding van dezelfde wederrechtelijke constructies op het perceel in natuurgebied. Ze merkt voorafgaandelijk op dat verzoekende partij tijdens de bestuurlijke boeteprocedure, ondanks de uitnodiging daartoe, geen schriftelijk verweer heeft ingediend en ook niet heeft gevraagd om te worden gehoord, zodat ze de gewestelijke entiteit heden bezwaarlijk kan verwijten dat deze bij haar beoordeling geen rekening heeft gehouden met het vonnis van 17 september 1975. Ze wijst op de vaststelling dat het *non bis in idem*-beginsel het verbod behelst van een tweede vervolging van dezelfde persoon wegens identieke of substantieel dezelfde feiten, die eerder al hebben geleid tot een veroordeling of vrijspraak, terwijl er hiervan in voorliggend dossier geen sprake is. Ze stelt met name vooreerst dat dit vonnis niet is gewezen jegens verzoekende partij. Ze stelt ook dat dit vonnis louter betrekking had op de oprichting en instandhouding van een houten chalet met zadeldak van roofing, terwijl de constructie waarvan sprake in het verslag van vaststelling van 2023 een houten chalet met zadeldak van dakpannen en meerdere nieuwe aanhorigheden betreft, zodat het initiële houten zomerhuis sindsdien volledig dan wel minstens ingrijpend is verbouwd en de huidige aanhorigheden bij de chalet nieuw zijn. Ze verwijt verzoekende partij dat deze ten onrechte voorbijgaat aan de discrepantie tussen de constructies die het voorwerp waren van het vonnis van 1975 en deze die het voorwerp zijn van de bestreden beslissing. Ze verwijt verzoekende partij ook dat deze ten onrechte voorbijgaat aan de vaststelling dat het vonnis van 1975 enkel betrekking had op de toen nog strafbare instandhouding van wederrechtelijk opgerichte constructies in de periode van 1 mei 1974 tot 11 maart 1975, terwijl de bestreden beslissing betrekking heeft op de sinds 1 maart 2018 gedepenaliseerde instandhouding van wederrechtelijk opgerichte constructies in ruimtelijk kwetsbaar gebied, die voortaan wordt gekwalificeerd als een stedenbouwkundige inbreuk, waarvoor de gewestelijke entiteit een exclusieve bestuurlijke geldboete kan opleggen.

3.

Verzoekende partij volhardt in haar wederantwoordnota in hoofddorde in de argumentatie in haar verzoekschrift. Wat betreft de opmerking van verwerende partij, dat ze geen betwisting voert over de inhoud van het verslag van vaststelling, merkt ze nog op dat ze het perceel met alle constructies in de jaren 1990 aankocht en daaraan sindsdien enkel renovatiewerken heeft uitgevoerd, naar aanleiding waarvan er in 2003 een stakingsbevel is uitgevaardigd. Ze

benadrukt dat de kern van de discussie is dat de gewestelijke entiteit haar hiervoor op heden geen bestuurlijke geldboete meer kan opleggen.

Beoordeling door het College

1.

De gewestelijke entiteit kan een exclusieve bestuurlijke geldboete opleggen voor handelingen en omissies die in artikel 6.2.2 VCRO worden aangeduid als een stedenbouwkundige inbreuk (artikel 6.2.6 VCRO). De schending van de aangegeven bepaling die wetens en willens gebeurt volstaat in principe opdat een exclusieve bestuurlijke geldboete kan worden opgelegd. De geldboete kan alleen worden opgelegd aan de 'overtreder', hetzij de natuurlijke persoon of de rechtspersoon die de stedenbouwkundige inbreuk heeft uitgevoerd, er opdracht toe heeft gegeven of er zijn medewerking aan heeft verleend (artikel 6.2.7, §1, lid 1 VCRO en artikel 6.1.1, 6° VCRO), en kan worden opgelegd aan alle overtredders (artikel 6.2.12, §1 VCRO). De kwalificatie van de feiten als een stedenbouwkundige inbreuk en de toerekenbaarheid hiervan aan verzoekende partij als overtreder vormen dus de grondslag voor de bevoegdheid van de gewestelijke entiteit om haar een geldboete op te leggen.

Een bestuurlijke geldboete is een punitieve sanctie, waarbij de bewijslast van de stedenbouwkundige inbreuk en de overtreder berust bij de gewestelijke entiteit. Het bewijs van de feiten en het daderschap kan met het oog op bestuurlijke beboeting, naar analogie met de bewijsvoering in strafzaken, in beginsel met alle middelen van recht worden geleverd. De principieel vrije bewijsvoering betekent dat dit bewijs onder meer kan worden geleverd door een geheel van samenhangende feitelijke vaststellingen, die éénsluitend eenzelfde persoon als pleger van een stedenbouwkundige inbreuk aanduiden. De beginselen van behoorlijk bestuur en in het bijzonder het zorgvuldigheidsbeginsel, en het vermoeden van onschuld zoals onder meer bepaald in artikel 6, lid 2 EVRM, omringen de bewijslevering met waarborgen op procedureel en inhoudelijk vlak.

2.

Een tweede strafvervolgung en bestraffing van eenzelfde persoon wegens identieke of substantieel dezelfde feiten, die na een eerste vervolgung hebben geleid tot een onherroepelijke beslissing van veroordeling of vrijspraak, is verboden overeenkomstig artikel 4.1 van het Zevende Aanvullend Protocol bij het EVRM, artikel 14.7 BUPO-verdrag en het algemeen (strafrechtelijk) rechtsbeginsel '*non bis in idem*', dat dezelfde draagwijdte heeft als deze bepalingen en daardoor binnen de Belgische rechtsorde wordt gewaarborgd. Er is sprake van een strafvervolgung wanneer de vervolgung beantwoordt aan een strafrechtelijke

kwalificatie volgens het interne recht, de inbreuk volgens haar aard geldt voor alle burgers of de sanctie op de inbreuk volgens haar aard en haar ernst een repressief of preventief oogmerk heeft. Identieke of substantieel dezelfde feiten zijn een geheel van concrete feitelijke omstandigheden, die onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden door samenhang in tijd, ruimte en voorwerp, waarbij niet de inbreuken of de kwalificatie van de feiten, maar de feiten zelf identiek of substantieel dezelfde moeten zijn.

Een bestuurlijke geldboete heeft tot doel om gedragingen in strijd met een voorschrift dat wordt gehandhaafd met toepassing van titel VI VCRO en waarop overeenkomstig deze titel een straf is gesteld te voorkomen en te bestraffen. Het is een sanctie met een overwegend repressief karakter, zodat het opleggen van dergelijke boete door het punitief karakter hiervan volgens de kwalificatiecriteria van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens een strafvervolging betreft in de zin van artikel 6 EVRM. Bij het opleggen hiervan moet dan ook worden voldaan aan de procedurele en materiële waarborgen voor strafvervolging en bestraffing, zoals onder meer vervat in de artikelen 6 en 7 EVRM en het Zevende Protocol bij het EVRM, in de artikelen 14 en 15 BUPO-verdrag en in de fundamentele beginselen van het strafrecht, waaronder het non bis in idem-beginsel. Er kan dan ook geen bestuurlijke boeteprocedure meer worden opgestart, dan wel een bestuurlijke geldboete worden opgelegd, als er voor dezelfde feiten in het verleden al een andere strafvervolging is ingesteld dan wel een straf is opgelegd.

3.

De gewestelijke entiteit overweegt in de bestreden beslissing, bij de beoordeling van de toerekenbaarheid van de milieu-inbreuk aan verzoekende partij, het volgende:

“ ...

Volgens artikel 4.2.1, 1° VCRO is er een vergunning nodig voor het uitvoeren van de navolgende bouwwerken, met uitzondering van onderhoudswerken:

- a) het optrekken of plaatsen van een constructie,
- b) het functioneel samenbrengen van materialen waardoor een constructie ontstaat,
- c) het afbreken, herbouwen, verbouwen en uitbreiden van een constructie.

Artikel 4.1.1, 3° VCRO omschrijft een constructie als " een gebouw, een bouwwerk, een vaste inrichting, een verharding, al dan niet bestaande uit duurzame materialen, in de grond ingebouwd, aan de grond bevestigd of op de grond steunend omwille van de stabiliteit, en bestemd om ter plaatse te blijven staan of liggen, ook al kan het goed uit elkaar genomen worden, verplaatst worden, of is het goed volledig ondergronds".

In voormeld verslag van vaststelling stelde de verbalisant vast dat allerlei constructies, zoals hoger nader omschreven, werden geplaatst. De chalet en de berghokken betreffen elk een gebouw en dus een constructie. Ook de carport, het afdak, de gastank en de metalen toegangspoort en draadafsluiting zijn constructies want het betreffen vaste inrichtingen, al dan niet bestaande uit duurzame materialen, die al dan niet rechtstreeks op de grond steunen omwille van de stabiliteit en bestemd zijn om ter plaatse te blijven staan, ook al kunnen ze uit elkaar genomen worden of verplaatst worden. De kiezelverharding en de oprit in (kiezel)dals zijn verhardingen en zijn dus eveneens een constructie.

Artikels 2.1 en 3.1 Vrijstellingenbesluit zijn niet van toepassing omdat de constructies niet gelegen zijn binnen 30 m van een hoofdzakelijk vergund of vergund geacht gebouw of gelegen zijn in ruimtelijk kwetsbaar gebied, met name natuurgebied (artikels 2.2 respectievelijk 3.2 Vrijstellingenbesluit). De voornoemde constructies vallen evenmin onder het toepassingsgebied van het Meldingenbesluit. Het plaatsen van de constructies is dus vergunningsplichtig.

Het stellen van een handeling, zoals onder meer bepaald in artikel 4.2.1 VCRO, zonder voorafgaande omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen of in strijd met de vergunning vormt een stedenbouwkundig misdrijf (artikel 6.2.1, 1° VCRO). Het plaatsen van voornoemde constructies betreft dus een misdrijf.

De instandhouding van de illegale gevolgen van de misdrijven, vermeld in artikel 6.2.1, eerste lid, voor zover die gevolgen zich situeren in kwetsbaar gebied, is een inbreuk (artikel 6.2.2, 1° VCRO).

In voornoemd verslag van vaststelling stelde de verbalisant vast dat voornoemde constructies aanwezig waren, als illegaal gevolg van het hoger omschreven misdrijf. Het perceel is bovendien gelegen in ruimtelijk kwetsbaar gebied, met name natuurgebied, waardoor het in stand houden van voornoemde constructies een inbreuk uitmaakt.

Bovenvermelde feiten zijn een schending van: VCRO: artikel 6.2.2, 1°.

Deze feiten vallen daarmee onder de definitie van een een stedenbouwkundige inbreuk als bedoeld in artikel 6.2.2 en 6.2.12 VCRO, waarvoor een bestuurlijke geldboete kan worden opgelegd.

De vermoedelijke overtreder heeft, als eigenaar, de handeling van de instandhouding uitgevoerd en is dus een overtreder in de zin van artikel 6.1.1, 6° VCRO. Dit artikel definieert een overtreder immers als "de natuurlijke persoon of rechtspersoon die het stedenbouwkundig misdrijf of de stedenbouwkundige inbreuk heeft uitgevoerd, er opdracht toe heeft gegeven of er zijn medewerking aan heeft verleend".

Bovenvermelde feiten zijn bovendien toerekenbaar aan de vermoedelijke overtreder. Er is geen bijzonder opzet vereist voor een stedenbouwkundige inbreuk en het volstaat dat men wetens en willens handelt in strijd met het decreet. Het moreel bestanddeel kan dus worden afgeleid uit het louter plegen van het materiële feit (= handeling op zich) door de vermoedelijke overtreder en uit de vaststelling dat dit feit hem kan worden toegerekend, tenzij een schulditsluitings- of rechtvaardigingsgrond enigszins geloofwaardig is gemaakt, wat niet het geval is.

De stedenbouwkundige inbreuk staat vast in hoofde van overtreder.

...”

4.

Verzoekende partij toont in het licht van de stukken van het administratief dossier en de procedurestukken niet aan dat het oordeel van de gewestelijke entiteit, dat de vastgestelde feiten moeten worden beschouwd als een stedenbouwkundige inbreuk die haar kan worden toegerekend, foutief dan wel kennelijk onredelijk is en dat er ter zake (minstens) twijfel bestaat.

4.1.

De stedenbouwkundige inbreuk waarvoor de bestreden boete wordt opgelegd betreft de instandhouding in ruimtelijk kwetsbaar gebied van de illegale gevolgen van het bouw misdrijf in artikel 6.2.1, lid 1, 1° VCRO, met name het uitvoeren zonder voorafgaande vergunning van vergunningsplichtige handelingen in artikel 4.2.1, 1° VCRO, meer bepaald het optrekken of plaatsen van een constructie in de zin van artikel 4.1.1, 3° VCRO, dan wel het functioneel samenbrengen van materialen waardoor dergelijke constructie ontstaat. Het staat dan ook aan de gewestelijke entiteit om bij haar beoordeling in de bestreden beslissing te onderzoeken en te motiveren in hoeverre er sprake is van een bouw misdrijf in ruimtelijk kwetsbaar gebied en of de gevolgen hiervan door de overtreder in stand worden gehouden, waarbij de inbreuk voortduurt totdat de wederrechtelijke toestand wordt beëindigd. De gebeurlijke vaststelling dat dit bouw misdrijf, met name de oprichting van de wederrechtelijke constructies, ondertussen is verjaard, doet daarbij op zich geen afbreuk aan de mogelijkheid om alsnog een exclusieve bestuurlijke geldboete op te leggen voor de instandhouding van de illegale gevolgen hiervan. De constitutionele elementen van deze stedenbouwkundige inbreuk vereisen, zoals gesteld, enkel de instandhouding van de illegale gevolgen van een bouw misdrijf en de situering hiervan in ruimtelijk kwetsbaar gebied, zodat de gewestelijke entiteit enkel moet onderzoeken of er een bouw misdrijf voorligt en niet in hoeverre dit al dan niet is verjaard.

4.2.

Verzoekende partij betwist op zich niet dat er op haar perceel meerdere bouw misdrijven voorliggen, waarvan ze de illegale gevolgen in stand houdt. Ze betwist met name niet dat er

voor de oprichting van de constructies op haar perceel, waarvan sprake in het verslag van vaststelling, die niet zijn vrijgesteld van vergunning, nooit een vergunning is verleend, en ook niet dat deze constructies niet kunnen genieten van het vermoeden van vergunning, zoals wordt bevestigd door de vaststelling dat ze ter zake geen registratiebeslissing voorlegt. Ze betwist ook niet dat haar perceel met deze constructies volgens het geldende gewestplan is gesitueerd in natuurgebied, en dat dergelijk gebied volgens artikel 1.1.2, 10°, a), 6 VCRO ressorteert onder de ruimtelijk kwetsbare gebieden.

5.

Verzoekende partij maakt ook niet aannemelijk dat de bestreden boetebeslissing de uitkomst is van een tweede strafvervolgung van dezelfde feiten, waarvoor ze zich eerder reeds moest verantwoorden, en dat de bestreden beslissing hieraan ten onrechte voorbijgaat.

5.1.

Zoals blijkt uit de door verzoekende partij voorgelegde stukken en door verwerende partij niet wordt betwist, is de rechtsvoorganger van verzoekende partij, met een vonnis van de correctionele rechtbank van Turnhout van 17 september 1975, strafrechtelijk veroordeeld tot een geldboete omdat ze als eigenaar van het betreffende perceel opdracht had gegeven om daarop zonder vergunning een houten zomerhuis op te richten tussen 8 april 1974 en 1 mei 1974 en dit vervolgens in stand heeft gehouden tot 11 maart 1975. De rechtsvoorganger van verzoekende partij is daarbij, naar aanleiding van de herstellvordering van de toenmalige gemachtigde ambtenaar, ook veroordeeld om het wederrechtelijk opgerichte houten zomerhuis af te breken en de plaats te herstellen in de vorige staat, binnen een termijn van zes maanden na het in kracht van gewijsde treden van dit vonnis, waarbij zowel het college van burgemeester en schepenen als de toenmalige gemachtigde ambtenaar zijn gemachtigd om de herstelmaatregel, bij gebreke van tijdige en correcte uitvoering, zelf uit te voeren op kosten van de veroordeelde. Uit de voorliggende stukken blijkt dat deze herstelmaatregel naderhand niet spontaan is uitgevoerd, en dat het college van burgemeester en schepenen, dan wel de toenmalige gemachtigde ambtenaar, ter zake niet de vereiste uitvoeringsstappen hebben ondernomen, behoudens een vraag van de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur aan de gerechtsdeurwaarder op 27 februari 2006 tot betekening van het vonnis aan de rechtsvoorganger van verzoekende partij.

5.2.

De vaststelling dat de correctionele rechtbank van Turnhout voorheen al een strafrechtelijke geldboete heeft opgelegd aan de rechtsvoorganger van verzoekende partij wegens de oprichting en instandhouding van dezelfde chalet met afdak als deze die door verzoekende

partij in stand wordt gehouden, verhindert niet dat er haar hiervoor (ook) nog een exclusieve bestuurlijke geldboete kan worden opgelegd.

Verzoekende partij identificeert zichzelf tevergeefs met haar rechtsvoorganger, die als de vroegere eigenaar van het perceel opdracht gaf om daarop een wederrechtelijk zomerhuis op te richten en die dit zomerhuis vervolgens ook gedurende een bepaalde periode in stand heeft gehouden. Haar standpunt, dat ze in de rechten en plichten van deze rechtsvoorganger is getreden, gaat ten onrechte voorbij aan het beginsel van het persoonsgebonden karakter van de straf, dat inhoudt dat een straf persoonlijk en dus enkel aan diegene die de inbreuk heeft gepleegd, en individueel en dus ten aanzien van iedere overtreder afzonderlijk, moet worden opgelegd. Verzoekende partij toont niet aan dat ze eerder al is vervolgd voor de instandhouding van de illegale gevolgen van de wederrechtelijke constructies op haar perceel.

Uit de voorliggende stukken blijkt bovendien dat het wederrechtelijk houten zomerhuis, waarop de strafprocedure en het vonnis van 1975 betrekking hebben, niet langer dezelfde constructie is als de wederrechtelijke chalet met afdak die verzoekende partij heden in stand houdt, en die bovendien slechts één van de vele in stand gehouden constructies betreft waarvoor de bestreden beslissing haar een boete oplegt. Terwijl de betreffende constructie in de toenmalige herstellvordering van de gemachtigde ambtenaar, die door het vonnis van 1975 is ingewilligd, wordt omschreven als 'een houten zomerhuis (11,25m*8m*3m), afgedekt met een zadeldak uit roofing, met een houten afdak (5m*2m*2m), afgedekt met een lessenaarsdak uit roofing', wordt deze constructie in het verslag van vaststelling omschreven als 'een chalet met zadeldak van dakpannen (incl. afdak/tegelterras)'. Uit de voorliggende stukken blijkt dat er sindsdien, door de overleden echtgenoot van verzoekende partij, ingrijpende werken aan deze constructie zijn uitgevoerd, naar aanleiding waarvan er op 14 juli 2003 een nieuw aanvankelijk proces-verbaal met nr. _____ is opgemaakt wegens de herbouw van een deel

van het initiële houten zomerhuis, waarbij de werken op dat ogenblik zelfs zijn gestaakt en het stakingsbevel naderhand op 18 juli 2003 is bekrachtigd. Er is hiervoor vervolgens door de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteur op 14 september 2004 ook een herstellvordering opgemaakt, terwijl uit een navolgend proces-verbaal van 21 oktober 2006 met nr. _____

blijkt dat de wederrechtelijke herbouw van de constructie, ondanks het bekrachtigde stakingsbevel, is afgewerkt en in gebruik is genomen. Naast de ingrijpende verbouwing van het initiële houten zomerhuis op het perceel, waarvan sprake in het vonnis van 1975, zijn er daarop sindsdien ook meerdere andere wederrechtelijke constructies opgericht, die op het ogenblik van de strafprocedure in 1975 nog niet aanwezig waren en waarop deze procedure klaarblijkelijk alleszins geen betrekking had, die ook in stand worden gehouden en waarop de bestreden boete ook betrekking heeft.

Het oprichten van een constructie dient tenslotte te worden onderscheiden van de instandhouding hiervan, terwijl de wederrechtelijke instandhouding die verzoekende partij wordt verweten betrekking heeft op een andere periode dan deze waarvoor haar rechtsvoorganger strafrechtelijk is veroordeeld.

Het middel wordt verworpen.

C. Derde middel

Standpunt van de partijen

1.

Verzoekende partij voert voor het eerst in haar wederantwoordnota de schending aan van artikel 6.2.9 VRCO. Ze stelt in essentie dat de mogelijkheid tot het opleggen van een bestuurlijke geldboete wegens de stedenbouwkundige inbreuk ondertussen is verjaard.

Ze stelt dat uit het verslag van vaststelling van 13 december 2023 niet blijkt vanaf welke datum verzoekende partij de illegale gevolgen van de bouwmisdrijven op haar perceel in ruimtelijk kwetsbaar gebied in stand heeft gehouden. Ze wijst daarbij opnieuw op het vonnis van de correctionele rechtbank van Turnhout van 17 september 1975, waarmee haar rechtsvoorganger strafrechtelijk is veroordeeld voor onder meer de instandhouding van een wederrechtelijk opgericht houten zomerhuis op het perceel tussen 1 mei 1974 en 11 maart 1975. Ze wijst ook op de vaststelling dat uit de voorliggende stukken blijkt dat ze hiervoor door de verbalisant al sinds begin 2000 is aangemaand en in gebreke gesteld, dat er lastens haar processen-verbaal zijn opgemaakt, met een laatste navolgend proces-verbaal in oktober 2006, en dat er haar vervolgens pas op 13 september 2016 een louter nieuwe aanmaning is verstuurd, gevolgd door het verslag van vaststelling op 13 september 2023. Ze stelt dat er meer dan drie jaar is verstreken tussen het laatste navolgend proces-verbaal uit 2006, de daaropvolgende aanmaning uit 2016 en het verslag van vaststelling uit 2023, zodat de mogelijkheid van de gewestelijke entiteit tot het opleggen van een bestuurlijke geldboete is verjaard.

Beoordeling door het College

1.

Een middel dat pas voor het eerst wordt aangevoerd in de wederantwoordnota is in beginsel onontvankelijk, als blijkt dat dit niet van openbare orde is of dat verzoekende partij dit reeds kon aanvoeren in haar verzoekschrift, dat een uiteenzetting dient te bevatten van de feiten en van de ingeroepen middelen, waarbij de niet-naleving van deze vereiste naderhand niet kan

worden geregulariseerd (artikel 17 DBRC-decreet, in samenlezing met artikel 15, 4° Procedurebesluit). Dergelijk nieuw middel vormt een schending van de loyale procesvoering en verstoort het normale en behoorlijke verloop van het vooronderzoek omdat verwerende partij hierop niet meer schriftelijk kan antwoorden.

Het middel kan worden beschouwd als een middel van openbare orde omdat de discussie over de mogelijkheid van de gewestelijke entiteit om een bestuurlijke geldboete op te leggen betrekking heeft op de bevoegdheid van de gewestelijke entiteit, die door het College desnoods ambtshalve moet worden onderzocht, mits het waarborgen van de rechten van verdediging. Verwerende partij heeft hierover ter zitting standpunt kunnen innemen.

2.

De gewestelijke entiteit, die een stedenbouwkundige inbreuk wil bestraffen met een exclusieve bestuurlijke geldboete, beschikt hiervoor over een termijn van drie jaar vanaf de dag waarop de stedenbouwkundige inbreuk is gepleegd, waarna de mogelijkheid tot het opleggen van een geldboete verjaart. De verjaring wordt daarbij gestuit door daden van onderzoek of van vervolging binnen deze termijn, waarbij het opstellen van een verslag van vaststelling of een proces-verbaal door een bevoegde verbalisant steeds als een daad van onderzoek wordt beschouwd, en het betekenen van een voornemen om een bestuurlijke geldboete op te leggen als een daad van vervolging (artikel 6.2.9 VCRO). Dit is een vervaltermijn, zodat de gewestelijke entiteit na het verstrijken hiervan niet langer bevoegd is om een geldboete op te leggen.

3.

Verzoekende partij toont niet aan dat de mogelijkheid van de gewestelijke entiteit, om haar voor de stedenbouwkundige inbreuk een exclusieve bestuurlijke geldboete op te leggen, op het ogenblik van de bestreden beslissing al was verjaard.

3.1.

De scharnierdatum voor de berekening van de vervaltermijn van drie jaar, waarbinnen de gewestelijke entiteit een exclusieve bestuurlijke geldboete kan opleggen voor een stedenbouwkundige inbreuk, betreft het ogenblik waarop deze inbreuk door de overtreder wordt gepleegd, en niet het ogenblik waarop deze door de verbalisant wordt vastgesteld in het verslag van vaststelling.

Uit de voorliggende stukken blijkt dat de verbalisant alleszins vanaf 13 september 2016 op de hoogte was van het feit dat verzoekende partij een stedenbouwkundige inbreuk pleegt, doordat

ze de illegale gevolgen van de bouwmisdrijven op haar perceel in ruimtelijk kwetsbaar gebied, hetzij de oprichting van meerdere wederrechtelijke constructies, in stand houdt. Verzoekende partij is op deze datum immers aangemaand door de verbalisant om de bestaande wederrechtelijke toestand op haar perceel te remediëren, waarop ze niet is ingegaan. In zoverre verzoekende partij ook verwijst naar de opmaak van meerdere processen-verbaal, wordt vastgesteld dat deze zijn opgemaakt lastens haar overleden echtgenoot wegens het herbouwen van een deel van het initiële houten zomerhuis op het perceel. Verzoekende partij is vervolgens pas op 10 maart 2022 opnieuw aangemaand om de bestaande wederrechtelijke toestand op haar perceel te remediëren, terwijl niet blijkt dat deze sinds haar eerdere aanmaning in 2016 ingrijpend is gewijzigd.

3.2.

De vaststelling, dat verzoekende partij de stedenbouwkundige inbreuk waarvoor ze met de bestreden beslissing wordt beboet alleszins pleegt sinds 2016, en er daarna alleszins tot 2022 geen daden van onderzoek of van vervolging hebben plaatsgevonden, doet geen afbreuk aan de mogelijkheid van de gewestelijke entiteit om haar hiervoor alsnog een exclusieve bestuurlijke geldboete op te leggen omdat de betreffende stedenbouwkundige inbreuk voortduurt totdat de wederrechtelijke toestand wordt beëindigd. Het instandhouden van de illegale gevolgen van een bouwmisdrijf in ruimtelijk kwetsbaar gebied is een stedenbouwkundige inbreuk met een voortdurend karakter, waarbij de verjaring pas een aanvang neemt nadat de wederrechtelijke toestand wordt beëindigd en de illegale gevolgen hiervan niet langer in stand worden gehouden. Ongeacht het tijdstip waarop verzoekende partij is gestart met het instandhouden van de illegale gevolgen van de bouwmisdrijven op haar perceel in ruimtelijk kwetsbaar gebied, staat vast dat ze deze illegale gevolgen tot op heden ononderbroken in stand houdt, waardoor ze elke dag dat ze de wederrechtelijke toestand op haar perceel handhaaft een nieuwe stedenbouwkundige inbreuk pleegt. Deze zienswijze wordt bevestigd in de parlementaire voorbereiding van artikel 6.2.9 VCRO, waarin wordt gesteld dat “het aanvangspunt van de verjaringsregeling blijft behouden, in afwijking van de regeling van het DABM” omdat “het bepalen van dit aanvangspunt op de dag van vaststelling, binnen de context van de ruimtelijke ordening, er toe zou leiden dat oprichtingsmisdrijven tientallen jaren nadat zij voltrokken zijn nog steeds beboet kunnen worden, wat niet wenselijk is” (VL. PARL., 2013-14, nr.2419/1, pp. 30-31). Er wordt hierbij expliciet verwezen naar de beboeting van stedenbouwkundige ‘oprichtingsmisdrijven’ met een alternatieve bestuurlijke geldboete, en niet naar de beboeting van de stedenbouwkundige inbreuk van de instandhouding van de illegale gevolgen hiervan met een exclusieve bestuurlijke geldboete.

Het middel wordt verworpen.

V. Beslissing

1. Het beroep wordt verworpen.
2. De kosten van het beroep, begroot op 100 euro rolrecht, zijn ten laste van verzoekende partij.

Dit arrest is uitgesproken op 23 oktober 2025 door de eerste kamer.

De griffier,

De voorzitter van de eerste kamer,